

Tribuna

Divendres

Montse
Castaño

Dissabte

Ponç
Feliu

Diumenge

Assumpció
Cantalozella

Dilluns

Josep
Comajuncosa

Dimarts

Erika
Casajoana

Dimecres

José María
Murià

La Barcelona 'steampunk'

steampunk a la ciutat de Barcelona i el resultat és *Vapor negre. Barcelona 'steampunk' 1911*, el número 75 de la col·lecció Crims.cat i, a més, un dels trets que marca la sortida al mercat de Clandestina Editorial, el projecte liderat per Ilya Pérdigo i Imma Muñoz.

LLUÍS ROMERO

Jordi Cervera
Periodista

Hi ha moltes Barcelones (ja ho explicava sense regatejar detalls el redescobert Manolo Vázquez Montalbán en aquell esplèndid llibre del 2004, *Barcelonas*, que després s'ha anat reeditant en català i castellà i en diferents formats de luxe). "És la crònica de la meua ciutat -deia-, però implicant-hi totes les ciutats possibles que conté, perquè la tesi prèvia i imprescindible és que, com tota obra de creació, Barcelona no és Barcelona, sinó Barcelones." Moltes ciutats en una i cadascuna amb una poètica especial. I ara, en plena resaca electoral, també n'hem pogut veure moltes altres, tenyides de propaganda, d'autobombo i de partidisme, i, obviament, molt menys poètiques, documentades i amoroses que les que va presentar el pare del detectiu Pepe Carvalho.

PERÒ ÉS CLAR QUE NI TOTS els candidats a l'alcaldia més disputada del país ni Manuel Vázquez Montalbán es van atrevir a imaginar mai una Barcelona *steampunk*, cosa que sí que han fet un grup d'escrip-

tors, dirigits per Jordi de Manuel i Àlex Martín Escrivà. El primer és doctor en biologia, professor i escriptor i el segon és professor de llengua i literatura catalana a Salamanca i un dels grans experts en novel·la negra de casa nostra, a més de dirigir la col·lecció de gènere Crims.cat, que és on s'aixopluga *Vapor negre. Barcelona 'steampunk' 1911*.

ANEM PAS A PAS. Què és això de l'*steampunk*? Inicialment va ser un subgènere literari directament lligat a la ciència-ficció que arrencava dels treballs de H.G. Wells i Jules Verne, que s'inspirava en l'època victoriana i que propugnava que tots els avenços tecnològics sorgien de la màquina de vapor. Es tractava, a grans trets, de deixar volar la imaginació al màxim però mantenint un aire retrofuturista i partint sempre d'un anacronisme global que té el vapor com a eix central de totes les invencions per més esvalotades que siguin, un constrenyiment imposat que permet mantenir sempre un clima general i que, a més, obliga l'autor a desenvolupar la imaginació per uns canals concrets que no es poden defugir.

DONCS BÉ, DE MANUEL I MARTÍN van tenir la bona pensada d'aplicar aquesta teoria

“L'‘steampunk’ va ser inicialment un subgènere literari directament lligat a la ciència-ficció que arrencava dels treballs de H.G. Wells i Jules Verne

“A ‘Vapor negre. Barcelona ‘steampunk’ 1911’, un catàleg d'onze autors s'ha mogut bé pels territoris de la ciència-ficció, de la novel·la negra o per tots dos

PERÒ LA COSA NO ÉS TAN FÀCIL com agafar un grup d'escriptors i demanar-los un relat per tal de bastir una antologia. Calia complir determinades normes que anaven més enllà de les pròpies que ja marca el gènere. Com que, en certa manera, el punt d'arrencada (o la font d'inspiració) era el llibre *La febre del vapor*, li tocava arrencar al badaloní Jordi Font-Agustí i tancar a un dels pares de la idea, Jordi de Manuel. Pel mig, i per ordre d'aparició, un catàleg d'autors que s'han mogut bé pels territoris de la ciència-ficció, de la novel·la negra o per tots dos: Teresa Solana, Antoni Munné-Jordà, Empar Fernández, Andreu Martín, Margarida Arizeta, Salvador Macip, Susana Hernández, Inés Macpherson i Carme Torras, que presenten les seves històries mantenint un fil i unes característiques comunes que fan que el resultat final sigui més una novel·la coral que un conjunt de relats dispersos.

I AQUESTA ÉS LA PRIMERA SORPRESA. La continuïtat, veure que no es tracta d'onze històries diferents sinó que hi ha onze autors que han treballat respectant uns codis, uns personatges i uns arguments per aconseguir una cosa realment complexa, que onze maneres de fer diferents bateguin com una de sola i aconseguixi un resultat captivador, excepcional i insòlit que arrodoneixen les fantàstiques il·lustracions de Carlos Acedo.

EL MOTOR DE TOT és la misteriosa i molt buscada aigua hipercalòrica que produeix supervapor a mil graus centígrads i que és una font d'energia capaç de donar poder i prosperitat a qui la controla. A partir d'aquí, els onze autors ens fan capbussar en una Barcelona impregnada de modernisme però amb aquesta particularitat tecnològica que la fa anar més enllà de la història que coneixem, un exercici d'imaginació molt ben portat que fa que *Vapor negre. Barcelona 'steampunk' 1911* sigui un llibre que cal llegir per comprovar sobre el paper que la imaginació dels nostres autors no té res a envejar enlloc.

PERSONALITATS REALS com l'enginyer Frederick Stark Pearson, l'escriptor Joan Salvat-Papasseit, l'inventor Nikola Tesla i l'anarquista El Noi del Sucre, que es barregen amb personatges de ficció, detectius, industrials, conspiradors, aconseguint una obra que no grinyola per enlloc i que no fa altra cosa que marcar una nova fita d'or en aquesta col·lecció criminal que és poderosa, imaginativa i vital.